

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in obrt.

Naročnina za ozemlje SHS: letno 180 Din, za 1/2 leta 90 Din, za 1/4 leta 45 Din, mesečno 15 Din; za inozemstvo: 210 Din. — Plača in toži se v Ljubljani.

Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Gregorčičevi ulici št. 23. Dopisi se ne vračajo. — Številka pri poštni hranilnici v Ljubljani 11.953.

LETO XI.

Telefon št. 2552.

LJUBLJANA, v torek, dne 22. maja 1928.

Telefon št. 2552.

ŠTEV. 60.

Važno za prodajalce vžigalic.

Upravni odbor samostojne monopolne uprave je z dnem 1. januarja 1928. povišal monopolno takso za vžigalice od 66 par na 77 par za škatlico. Prodajna cena za odjemalce sme kljub temu znašati za vse vrste vžigalic po 1 Din za škatlico.

Vžigalice se od dne 1. januarja 1928 opremijo z banderolami po 7 Din, ki se nalepijo na vsak zavoj 10 škatlic. V prometu se nahajajoče vžigalice se morajo tako kakor so izdelane in pakovane razprodati do dne 1. julija 1928. S tem dnem ne smejo biti vžigalice brez banderol več v prometu.

Trgovci od dne 1. julija 1928 dalje torej ne smejo imeti več na zalogi vžigalic, ki niso opremljene z banderolami. Za nadrobno prodajo smejo odpirati samo en zavoj, vsebuje 10 škatlic in šele ko tega prodajo, smejo drug zavoj odpreti. Finančna kontrola bo prodajo strogo nadzirala. Priporočamo interesentom, da si uredijo svoj nakup in prodajo vžigalic tako, da z dnem 1. julija 1928 ne bodo imeli na zalogi nebanderolanih vžigalic. Ta rok se ne bo podaljšal. Monopolna uprava je vsako podaljšanje kategorično odklonila, češ da je polletni rok za razprodajo zadosti dolg.

Kongres zbornic v Osjeku.

V nedeljo 20. t. m. se je vršil v Osjeku kongres gospodarskih zbornic kraljevine SHS. Kongres se je nadaljeval še včeraj. S kongresom je bila obenem združena proslava 75-letnice delovanja Trgovske in obrtniške zbornice v Osjeku. Podrobnejše poročilo o tem priobčimo v prihodnji številki našega lista. V imenu ljubljanske zbornice sta se udeležila kongresa zborniški član g. A. Krejči iz Ruš in tajnik g. Ivan Mohorič, ki je imel na kongresu referat o organizaciji gospodarske statistike.

Referent, gospod Ivan Mohorič, nam uvodoma v svojem referatu predloži pregled zgodovinskega razvoja gospodarske statistike v posameznih pokrajinah naše kraljevine; posebno pohvalno omenja delo »Statističnega oddelka Ministrstva Narodne Privrede Kraljevine Srbije«, potem »Zemaljskog Statističnog Ureda za Hrvatsku i Slavoniju u Zagrebu« kakor tudi »Zemaljskog Statističnog Ureda za Bosno i Hercegovinu u Sarajevu« ter poudarja njihov pomen za napredek gospodarstva v teh krajih. Dalje je v referatu predložil razvoj statistične službe po vojni, tudi je izčrpno obdelal in kritično presojan popis prebivalstva od 31. januarja 1. 1921 kakor tudi njegov pomen za gospodarsko statistiko. V razpravi o načrtu novega zakona o administrativni statistiki, katerega je izdelala direkcija državne statistike pri ministrstvu za socialno politiko, se referent dotakne vprašanja sistema organizacije gospodarske statistike v naši državi ter se izjavlja za stvarno decentralizacijo, katera je danes že praktično izvedena po posameznih gospodarskih resorjih.

Drugi del referata analizira sedanje stanje statistike poljedelske produkcije kakor tudi poljedelskih razmer v naši državi ter opozarja gospodarsko javnost na dejstvo, da je postalo enotno vodstvo statistike s prenosom agend od ministrstev na oblastne sa-

mouprave veliko vprašanje. Potem se peča referent z razmerami v šumarski statistiki, katere vodstvo je ogroženo zaradi nezadostnih budžetnih kreditov. Zahteva, da Generalna rudarska direkcija izda čimprej uraden seznam rudarskih podjetij v naši kraljevini in da v bodoče redno objavlja statistiko poštno-brzojavnega in telefonskega prometa ter da se izpopolni statistična služba o blagovnem prometu na železnicah, katera mora biti baza za vodstvo železnične tarifne politike. S posebnim priznanjem omenja delo pri izpopolnjevanju statistike zunanje trgovine, katero izdaja Generalna direkcija carin.

Kar tiče pomorsko statistiko, katera se sedaj vodi na dveh mestih, pri Pomorski Upravi v Splitu kakor tudi pri tamkajšnji Trgovski zbornici, predlaga sklicanje ankete, da bi se sedanje dvojno delo, ki je odveč, odpravilo. Končno prinaša zanimive podatke o razdelitvi in organizaciji socialno-politične statistike, katero vodi sedaj delavske zbornice skupno s centralnim sekretariatom, borzami dela, inspekcijami dela in okrožnimi uradi za zavarovanje delavcev.

Za vodstvo finančne statistike predlaga, da se pri finančnem ministrstvu organizira posebni statistični oddelek, kateri bi redno objavljali statistiko posrednih in neposrednih davkov, detajlirano statistiko samoupravnih financ, katera se danes ne izdaja za javnost, dalje statistiko našega denarstva, s katero razpolaga Generalni inspektorat itd.

Referent končno prinaša pregled organizacije statističnega dela v posameznih zbornicah za interne potrebe zbornice ter naglašja potrebo medsebojne izmenjave statističnih rezultatov, posebno o gibanju in stanju trgovskega in obrtnega katastra, kakor tudi potrebo skupne publikacije zborniških statistik.

Referent konča s predloženjem našega razmerja do mednarodnih statističnih zavodov in organizacij, poudarja nezadostnost naše današnje poročevalne službe in razmotriva problem mednarodnega izenačenja gospodarske statistike, o kateri bo razpravljala letošnji mednarodni kongres, ki ga bo priredilo Društvo narodov v Ženevi. V zvezi s tem opozarja tudi na važnost bodočega popisa prebivalstva v naši kraljevini v letu 1930. O predlogih, ki so detajlno izdelani v referatu, so sestavljene obširne resolucije.

Naša zunanja trgovina v februarju.

Kaj in koliko smo uvozili. — Porast pasivnosti naše trgovinske bilance.

Generalna direkcija carin objavlja podatke o našem uvozu v februarju. V februarju smo uvozili 95.593 ton raznega blaga v vrednosti 621.659.706 papirnatih ali 56.771.649 zlatih dinarjev. V primeri z uvozom v februarju lanskega leta je naš uvoz letos napredoval po teži za 19.586 ton ali za 20.67%, po vrednosti pa za 100 milijonov 492.888 Din ali za 19.28%. Tako se je tudi v februarju nadaljevala tendenca povečanja uvoza sporedno z vedno večjim nazadovanjem izvoza. Posledica tega je povečanje deficita v naši zunanji trgovini, ki je v januarju znašal 161.627.724 Din. V februarju smo izvozili za 438.962.558 Din

blaga tako, da smo zaključili februar v zunanji trgovini s pasivo, ki je za 182.697.148 Din večja od aktive. Deficit naše trgovinske bilance znaša že prva dva meseca tekočega leta 344 milijonov 324.872 Din.

Po vrednosti zavzema v našem uvozu v februarju prvo mesto bombaževina, ki smo jo uvozili za 179.161.572 dinarjev. Največ smo uvozili bombaževinastih tkanin in sicer za 94 milijonov 383.619 Din, prediva pa za 58 milijonov 563.838 Din. Na drugem mestu je železo in železnina za 61.655.522, na tretjem volna s 57.887.918 Din itd. V rubriki »razni predmeti« so največje postavke strojev, prevoznih sredstev in električnih potrebščin. Prvih smo uvozili za 29, drugih za 13, tretjih pa za nad 11 milijonov dinarjev. V prvih dveh mesecih tekočega leta smo uvozili 167.958 ton raznega blaga v vrednosti 1.213.586.680 papirnatih ali 95.449.870 zlatih dinarjev. V primeri z lanskim letom se je naš uvoz letos povečal po teži za 28.523 ton (20.46%), po vrednosti pa za 146.077.259 Din (13.68%).

Prodaja soli.

Z dnem 1. julija 1928 stopijo v veljavo novi predpisi za nadrobno prodajo soli, o katerih smo že ponovno poročali. Vendar si posamezniki niso na jasnem glede zalog. Po členu 81. finančnega zakona 1928/1929 so vsi prodajalci soli dolžni, razprodati vse količine nabavljene soli, preden stopi v veljavo nov zakonski predpis, najkasneje do dne 1. julija 1928.

One količine soli, ki jih do tega dne ne prodajo, smejo prodati samo po določenem monopolski ceni.

Občni zbor Zveze obrtnih zadrug v Ljubljani.

V nedeljo 20. t. m. se je vršil v sejni dvorani Zbornice TOI redni občni zbor Zveze obrtnih zadrug v Ljubljani, ki se ga je udeležilo veliko število delegatov iz vse ljubljanske oblasti. Načelnik g. Josip Rebek je po pozdravu zastopnika obrtne oblasti g. Čehuna, zastopnika Zbornice TOI g. dr. Josipa Pretmarja in zastopnika Zveze industrijev g. Gorupa podal pregledno poročilo o delovanju Zveze in o položaju obrtništva v prošlem letu. Spominjal se je umrlih članov načelstva gg. Ivana Jakopiča in Valentina Urbančiča, nadalje je omenjal z obžalovanjem, da je v prošlem letu odložil načelstvo po skoro 25-letnem vršenju te funkcije g. Engelbert Franchetti. Velezaslužnemu prvoboritelju obrtništva se je izrekla najtoplejša zahvala. Zveza je praznovala v letošnjem letu 25-letnico svojega obstoja. Povodom te proslave je izdala spominsko knjigo. Da se okrepi finančno stanje Zveze, se je priredila efektivna loterija. Da se koncentrirajo vse sile obrtništva, se je v prošlem letu ustanovil Vrhovni obrtniški svet, ki udružuje vse strokovne Zveze obrtnih in gostilničarskih zadrug Slovenije. Gospodarski položaj obrtništva je težak. Davčna reforma ne obeta znatnejšega izboljšanja, uvažajo pa se nove oblastne davščine in trošarine. Treba je, da se obrtniška organizacija okrepi in poživlji, da se posveča vsa pozornost stanovskemu gasilu, da se preuredi in izboljša naše strokovno šolstvo in da se v obrtniške obrate uvede racionalno delo. Borbo za podružnico Državne obrtne

Nova uredba o kaldrmini.

Našim ljudem je bil pred ujedinenjem pojem kaldrmina nepoznan. Seznanili so se z njim, ko je generalna direkcija carin izdala v letu 1922. uredbo, da se po zakonu o obči carinski tarifi pobira v vsej kraljevini tudi kaldrmina po zakonu bivše kraljevine Srbije z dne 31. decembra 1911.

Kaldrmina je bila po svojem prvotnem značaju nekaka občinska taksa. Pobirala se je od uvoznega blaga v korist onih krajev, v katerih so se nahajale carinarnice, katere so kaldrmino pobirale. Občine so smele kaldrmino porabljati za napravljane in vzdrževanje tlaka po cestah in ulicah, ki vodijo na carinarnice, za vzdrževanje obale v pristaniščih, v katerih poslujejo carinarnice, in za napravljane ograje okrog carinarnic.

Zakon o kaldrmini v naši kraljevini ni bil publiciran. Gospodarski krogi so si zaradi tega prizadevali, da se zakon publicira in ob tej priliki prilagodi izpremenjenim prilikam.

Finančna uprava je uvidela to potrebo in je na podlagi člena 127. finančnega zakona za 1928/1929 izdala o kaldrmini novo uredbo, ki je stopila v veljavo dne 18. maja 1928. S to uredbo se celotni zakon o kaldrmini izpremeni sledeče:

1. Izmera.

Po novi uredbi se pobira kaldrmina od vsega izvoznega in uvoznega blaga ne glede na to, ali se blago prevaža po cestah, ki se vzdržujejo iz kaldrminskega fonda ali ne, po sledeči tarifi:

A. Na uvozno blago.

1. Za uvozno blago, ki je po carinskih zakonskih predpisih oproščeno carine, ako se začasno uvažuje ali izvažuje pod pogojem, da se v določeni

banke bode slovensko obrtništvo neizprosno nadaljevalo.

Iz tajniškega poročila, ki ga je podal g. Kaiser, je razvidno, da je štela Zveza obrtnih zadrug koncem preteklega leta 49 zadrug, od teh 38 strokovnih in 11 kolektivnih.

Na podlagi referata g. tajnika Kaiserja so se sklenile resolucije glede državnih dobav, obrtnega naraščanja in obrtnega nadaljevalnega šolstva, Državne obrtne banke, davka na poslovni promet in glede odnosov obrtnika do politike, pri čemer se je osobito zavračalo škodljivo vmešavanje strankarske politike v stanovske obrtniške organizacije. Obrtništvo apelira na politične stranke, da z vso resnostjo pristopijo k reševanju gospodarskih vprašanj.

Zborovanje je v imenu Zbornice TOI pozdravil g. dr. Pretmar, ki je pri tej priliki omenjal tri posebno vidna dejstva v obrtnem življenju prejšnjega leta: 1. poostrežen konkurenčnega boja, ki nujno zahteva, da obrtnik poleg stroja uvede v svoje delavnice tudi racionalizacijo dela; 2. obrtništvo je začelo kazati večje zanimanje za zastopstvo v javni upravi, predvsem v občinah; 3. v obrtniški organizaciji se začneja evolucija, ki gre za tem, da se vnese v delovanje zadrug več življenja in poleg dela za moralne in izobrazbene stanovske interese tudi delo in zanimanje za gospodarska vprašanja. Tla in simpatije pridobivajo med obrtništvom le borbene zadrage, od drugih se obrtnik odvraca.

nem roku vrne, znaša kaldrmina po Din 0-05 od 100 kg brutto teže ali od kosa, a najmanj po Din 0-20 od vsake pošiljke.

2. Za uvozno blago, na katero znaša določena izmera carine od 100 kg brutto teže:

a) 1000 Din ali več	Din 1—
b) preko 500 do 1000 Din	Din 0-80
c) preko 100 do 500 Din	Din 0-50
č) preko 10 do 100 Din	Din 0-20
d) do 10 Din ali za blago, katero je po uvoznih carinskih tarifi ali po pogodbeni tarifi oproščeno carine	Din 0-10

Za blago oproščeno carine, se ne smatra blago, ki je oproščeno carine po dodatkih ali pripombah k posameznim tarifnim postavkam, oddelkom in skupinam uvozne carinske tarife, kakor tudi ono, katero je začasno oproščeno carine po odloku ministrskega sveta.

3. Za drva in stavbeni les, neobdelan, otesan ali žagan in obdelan ali pripravljen za gradbene konstrukcije

od 1 m ³	Din 1—
od 100 kg	Din 0-20

4. Za spodaj naznačene vrste blaga od iznosa carine:

a) za konje, kobile in žrebete za mezge, mule in osle, vole, bike, krave, teleta in mlado živino, za koze, jagnjeta, ovce in ovne, za prašiče	1%
b) za mrežice za razsvetljavo	1%
c) za klobuke v obliki zvona in konusa	1%
č) za moške in ženske klobuke brez razlike materiala in obdelave	3%
d) za fese	3%
e) za dežnike in solnčnike	3%
f) za klavirje in harmonije	3%
g) za žepne ure, škatle za ure in za mehanizem za žepne ure	3%
h) za potniške in tovarne vagonce, vozičke in dresine, tramvajska motorna vozila in priklopne vozove	0-25%
i) za bicikle, motocikle in njihove priklopne vozove, kakor tudi za dele biciklov in motorjev, za avtomobile, osebne in tovarne in za njihove rezervne dele, za motorje pri motociklih, avtomobilih, aeroplanih in za njihove dele	0-50%

- Od komada:
j) za rečne parobrode in druge rečne motorne brode	20 Din
za ostale brode, vlačilce, tanke in pontone	15 Din
za čolne z motorjem	10 Din
za čolne brez motorja	5 Din
za morske in rečne bagerje	20 Din

B. Na izvozno blago.

Od 100 kg brutto teže dinarjev:

a) na katero se pobira izvozna carina in se carini po teži od vsake pošiljke, a najmanj 10 par	0-02
b) na blago, na katero se carina ne pobira, a najmanj 10 par od vsake pošiljke	0-01
c) na seno, slamo, neobdelan les, obdelan ali žagan les, sveže sadje in zelenjavo, opeko, apno, cement, kamen in izdelke iz kamna, pesek, premog in na vse ostale rude in kopovine	0-005
Od kosa:	
č) na konje, kobile, mezge, mule, govedo itd.	0-10
d) na koze, ovce, jagnjeta itd.	0-03

Teža izpod 100 kg računa se za 100 kg, a količine izpod 1 m³ za 1 m³.

Kaldrmina se pobira v zlati valuti.

Kaldrmine je oproščeno blago, ki je po carinskem zakonu oproščeno carine in poslovne davščine, dalje tranzitno blago in živina ter orodje dvolastnikov.

2. Stekanje kaldrmine.

Kaldrmina se steka v dva fonda, v poseben kaldrminski fond in v splošni kaldrminski fond.

V poseben kaldrminski fond se steka

- donos kaldrmine po odbitku 30% prispevka za splošni kaldrminski fond;
- donosi objektov, zgrajenih, kupljenih ali vzetih v zakup in iz posojil, sklenjenih na podlagi donosa kaldrmine, dokler ta posojila niso vrnjena;
- obresti donosov posebnih kaldrminskih fondov.

V splošni kaldrminski fond se zaračunajo poleg 30% celotnega donosa kaldrmine vsi neporabljeni posebni kaldrminski fondi občin, v katerih so se carinarnice opustile, donosi objektov splošnega kaldrminskega fonda in obresti fonda samega.

Kaldrminske fonde upravlja Državna hipotekarna banka po navodilih ministra za finance.

3. Poraba kaldrmine.

Donos kaldrmine se sme porabljati:

- Za gradbo in vzdrževanje ulic in potov neposredno okoli carinarnice ali oddelkov carinarnic.

2. Za gradbo in vzdrževanje ulic in potov,

- kateri vodijo nepsoredno na carinarnice,
- kateri vodijo iz sosednjih občin in predstavljajo zvezo s potmi in ulicami na carinarnice.

3. Za železniške tire do carinskih skladišč.

4. Za gradbo, nakup, popravo in vzdrževanje carinskih poslopij.

O porabi kaldrmine v okviru teh predpisov odločuje minister za finance.

* * *

Želje gospodarskih krogov glede kaldrmine so se v novi uredbi le deloma upoštevale. Predvsem pogrešamo pri upravi kaldrminskih fondov sodelovanje in sodelovanje občin, v katerih prid se kaldrmina pobira. Finančni minister sme pri porabi kaldrminskega fonda le preveč svo-

Občni zbor gremija trgovcev v Slovenjgradcu.

V sredo, dne 16. t. m. se je vršil v Mislinjem občni zbor Gremija trgovcev Slovenjgradec, katerega so se v izredno lepem številu udeležili njegovi člani, da slišijo poročila gremijalnega načelnstva o delovanju in prizadevanjih gremija v minuli poslovni dobi, obenem pa izrazijo tudi svoje nujne težnje, ki bi jim naj gremijalno načelnstvo v bodočnosti posvečalo izčrpno pažnjo.

Zborovanje je otvoril ob 11. uri g. načelnik Janko Klun ter prisrčno pozdravil navzoče trgovce in tajnika Zveze gremijev g. Podgorška. Nalo je poročal o delu gremija v pretekli poslovni dobi. V jasnih potezah je označil težke prilike, ki v njih živi danes naše trgovstvo in katerega ovirajo v njegovem napredku in razmahu. Tarejo ga občutni davki, predvsem krivičen davek na poslovni promet, njim pa so se v zadnjem času pridružile še nove oblasne doklade. Izrodki krošnjarstva in konzumov, inozemski polniki itd., ustvarjajo nelojalno konkurenco ter povzročajo zastoj in neugodno stanje v naši legalni trgovini.

Gremij je posvečal vsem perečim stanovskim vprašanjem svojo pažnjo in vsekdar deloma sam, deloma pa potom Zveze in Zbornice TOI ukrenil vse mogoče korake, da doseže izboljšanje položaja našega trgovstva. Marsikaj se je doseglo, zato pa poziva članstvo, da se še jačje oklene svoje stanovske organizacije ter aktivno sodeluje pri reševanju perečih gospodarskih vprašanj. Za govorom g. načelnika je nudi g. tajnik Voj nekaj zanimivih statističnih podatkov, ki zadevajo gremij.

V letu 1927 je bilo včlanjenih v gremiju 50 protokoliranih in 463 neprotokoliranih trgovcev. Na novo so se prijavile 4 trgovine z mešanim blagom, 16 lesnih trgovin in 12 manjših trgovskih obratov, skupaj 32. Odjavilo pa se je 5 trgovin z mešanim blagom, 5 lesnih in dva mala obrata, skupaj 12. Gremij šteje skupno 513 trgovcev, od katerih pa začasno 26 ne posluje, tako da znaša de-

badno postopati. Občine, ki so dejansko lastnice kaldrmine, morajo šele prositi, da se jim dovolijo prispevki iz kaldrminskih fondov. Nadalje ni v skladu z namenom in značajem kaldrmine, da se porablja tudi za gradbo državnih poslopij, ker bi morala država iz drugih sredstev skrbeti za kritje takih in podobnih izdatkov.

IZVOZNIKI ZDRAVILNIH ZELIŠČ, POZOR!

Ugledna čikaška firma: Sokol & Company Importers-Exporters, 241 East Illinois St., Chicago, Ill. U. S. A., bi uvozila iz Jugoslavije sledeče predmete: zelišče »Sage« (pelin, žajbelj), veliko prvo zeleno listje brez šibic in stebel, pakirano in prešano v bale od približno 100 do 200 kg. Cena tej suhi travi varira od 3 in pol do 4 in pol pa do 5 in pol centov funta (452 gramov) cif New-York. Uvozne carine v Ameriko ne plača naš izvoznik, ampak kupec, torej necarinjeno. To travo se potrebuje v Ameriki za mešanje v meso za klobase. Samo to podjetje bi uvozilo letno do 200.000 kg. Ta predmet se običajno izvozi iz Dubrovnika. — Pribomba: Dobro pakirano in prešano v bale. Suho in obvarovano od mokrote. Listje brez vsakih stebel. Vzorce je poslati v prilogi. Cena zavisi od tržne cene. Po informacijah more priti do 6 centov funta, torej okrog 6—7 Din kg »cif« New-York necarinjeno.

Suh kumak (ne kumak vrtni, temveč divji iz narave), sekkan na debelo in sekkan fino; pakirano po 50 kg, v rinfusi, v lesene zabojke, pokrite z močnim papirjem, ki ne propuščajo vode, ali s pergamentom. Ta predmet se izvažja iz Ljubljane. Običajna cena je do 1 dolarja za 1 kg »cif« New-York, torej uvozno ameriško carino plača ameriški kupec. To podjetje bo kupovalo zase do 30.000 kilogramov letno.

Brinje (Juniper Berries). Čisto zrelo, črno, debelo, pakirano do 50 kg v močni vreči. Cena okrog 4 cente funta (452 gramov) cif New-York. To podjetje bi kupovalo zase do 50.000 kg letno. (Torej carino plača podjetje, če je roba prodana cif. Pošlje se majhen vzorec v prilogi.)

Janko Lajovic:

Še o Parizu, njegovem semnju in drugem.

Ko sem pred dobrim pol mesecem dospel v Pariz, bilo je pozno popoldne, si radi stanovanja nisem delal posebnih skrbi, temveč sem v bližini Gare du Nord vzel prvo sobo, ki mi je po ceni in snažnosti odgovarjala.

Kdor pozna Pariz, vé, da je v bližini te postaje njegov najveselejši del — Montmartre in slučaj je hotel, da se je moja soba nahajala prav blizu njega. Čul sem o njem že davno, ali niti malo nisem imel namena etablirati se v njegovi bližini. Dobri ljudje se vedno najdejo in tako so mi tudi moji pariški znanci očitali, da sem bil že o vsem preje informiran in da že vedo, kaj me je vleklo tja gori. »Moulin rouge«, vesele kavarne, »Pekel« in »Nebesa« in še kaj, so dejali, »že vemo, kako stvari stoji.« Pri tem so pomenljivo pomežikovali, tako da mi je bilo kar nerodno. Bogami, to je obrekovanje in ne bom jim ga tako hitro odpustil.

Ne rečem, ko sem bil že gori, sem seveda pogledal tudi nekatere od teh zanimivosti, med njimi tudi Madame Mistinguett v »Moulin rouge«. Pri tej priliki sem se spomnil na sijajno institucijo pri nas — penzionisanje, pa sem bil mnenja, da bi ne škodilo, če bi se z njo tudi v tej čarobni hiši seznanili. So namreč Madame že precej v letih, ki jih niti tako sijajne toalete, kot jih more človek pri njih opazovati, ne zakrijejo. No in tudi glas je že tako, tako. Ostane edino imje, ki je sicer res na dobrem glasu, ali ne vem, če bo to vse ostalo še dolgo odtehtalo.

Z mojim žepom sva bila zadnje čase skoro stalno v konfliktu in s skrajnim naporom sem zavlekel izbruh sovražnosti do preko 12. maja, ko so v Parizu otvorili velesejem. Tako sem ga le pričakal.

S podzemsko železnico se pripelješ prav na velesejemski prostor in si moreš vstopnico nabaviti na njenem izhodu. Stane pet frankov ali enajst dinarjev.

Prostor je prav srečno izbran, četudi še ni ves izravnal, očiščen in olepšan kot bi moral biti. Tvori ga več teras, tako da je mogoče pri vходу pregledati skoro vse sejmišče. Razstavljalcev, pravijo, je letos več, kot lansko leto — udeležilo se jih je nad sedem tisoč — in so paviljoni prav lično aranžirani.

Novo mi je bilo, da so postavili celo vrsto hišic, katerih vsaka vsebuje dve razstavišči, po eno na vsako stran. To za one, ki si hočejo semenj samo ogledati, ni ravno pripravno, ker so separati vhodi zelo zamudni, deloma pa samo gledalcu vstopa niti ne dovolijo. Za prodajalce oziroma razstavljalce pa je ta sistem gotovo mnogo prikladnejši, ker imajo pred številno nekupujočo publiko mir.

Kar je večjih paviljonov, si jih je mogoče ogledati po mili volji in nistem nikjer naletel na tako ureditev kot jo je mogoče videti v Pragi, namreč, da hočeš, nočeš, moraš ogledati prav vsako koto, ker so drugi prehodi dovoljeni samo razstavljalcem. Če je paviljon, ki je na ta način urejen, majhen, še gre, nasprotno pa je človek silno utrujen, če mora absolvirati tako serpentino v dolgi in široki stavbi, kot je to v Pragi slučaj.

Na sejmu je zastopanih več držav s posebnimi paviljoni in oddelki, med drugimi tudi mala Estonska. Ta država, ki ima eno enajstino prebivalstva naše države in meri eno petino naše površine, je pokazala, kaj zmora dobra organizacija in pridnost. Tako dobro urejenega, v take potankosti organiziranega razstavišča kake države ne najdeš izlepa, kje li, da bi nosil mogoče naslov Jugoslavije!

Nehote sem se spomnil na naš paviljon na dunajskem velesejmu lansko spomlad! Bože mili! Lepšega izpričevala svoje nedelavnosti in nesposobnosti onih, ki imajo častno nalogo, zastopati nas v svetu, si še nikdar nismo izstavili!

Če pomislim na vzorno izdelane statistične tabele, diagrame in slike, ki jih je estonski paviljon poln, in

primerjam to delo z onim, ki so si ga dali aranžerji našega dunajskega odreda, ki je rezultat zanje naravnost porazen! Ali res nimamo ljudi, ki bi zmogli vsaj kaj podobnega, če že ne enakega, kot drugi? Ali res nismo sposobni vsaj posnemati druge, če že ne pokazati kaj svojega? Poglejmo Čehe! Kje smo za njimi! To je delo, smoteno, temeljito in dobro premišljeno. Kaj, ko bi že vendar enkrat prenehali vedno in vedno tarnati o neprestanih krizah ter se malo resneje oprijeli dela, ki ga drugod vedo ceniti mnogo bolj od nas! Čas bi že bil — ali pa molčimo nad vsem, kar bi nas še zadelo, ker tega si bomo v veliki meri krivi sami!

Sploh so naše reprezentance v inozemstvu poglavje zase in to z redkimi izjemami zelo, zelo žalostno poglavje! V Londonu lahko stojite pred našim konzulatom, pa ne boste vedeli, da ste pred njim. Niti ene črke ni na celi fasadi, ki bi vam povedala, da je to naše predstavništvo. V sprejemnici visi kak lepak ljubljanskega in zagrebškega velesejma, nobeden starejši od dveh let! V Parizu pa smo celo tako napredni, da si more vsak prišlec obrisati čevlje ob začetnice našega imena! Naravnost presenetljiv napredek, kaj ne? Kakšna ironija!

Naj se po tej kratki stranpoti, ki pa je skoro nisem mogel preiti, vrnem k velesejmu! V glavnem so zastopane sledeče panoge: sobna oprava, vina, mehanika, elektrotehnika, industrijska prevozna sredstva, peči in centralna kurjava, ki imajo večje in deloma velike paviljone, v manjši meri pa je najti skoro vse druge predmete trgovine, obrti in industrije.

Izenadili so me Japonci. Razstavili so namreč med drugim tudi »Rechen-schieberje«, ki jih pri nas poznamo v glavnem le iz nemških tovarn. Če vpoštevamo distanco med Japonsko in Francijo in predmet, moramo priznati, da je Japonska agilnost vsega priznanja vredna.

Zastopana je tudi Italija in to večinoma s tvrdkami, ki se bavijo z re-produkcijo umetnin. Vse italijanske kope so ograjene za liktorski svežnji in vrvmi v nacionalnih in fašističnih barvah, kar ne vem, če je ravno na prireditvi, kot je pariški velesejem, na mestu.

Velesejem traja do 28. maja in si ga je torej še mogoče ogledati.

V soboto zvečer je bilo, ko sem moral dati slovo Parizu. S prijateljem sva se zavila v znano restavracijo — na Montmartru seveda — se za slovo z vsem sprijaznila in izrabila vse dobro, ki jih tak lokal more nuditi in kmalu po deveti uri sva se že peljala na Gare de l'Est, odkoder odhajajo vlaki proti naši strani.

Ta postaja je malo bolj oddaljena od mojega bivšega stanovanja kot ona, na kateri sem izstopil ob svojem prihodu, zato sem računal, da bom plačal taksiju vsaj polovico več, kot pa takrat. Kako sem pogledal, ko je zahteval šofer komaj polovico tega, kot oni iz Gare du Nord, kljub temu, da je peljal dva! Prijatelj mi je to kaj hitro pojasnil. Stvar je namreč sledeča: na severnem kolodvoru izstopajo običajno Angleži in Amerikanci, ki imajo mnogo ali vsaj običajno več pod prstom, kakor pa ostali posetniki Pariza, zato jih temu primerno privijejo. Jaz seveda nisem bil izvzet.

Ali je ta metoda na mestu, prepustim Parizanom, ki so svojega žepa gospodarji, povem naj le, da objekti te metode še daleč ne soglašajo z njo. Vozil sem se z nekaterimi ameriški Jugoslovenci, ki so mi brez razlike zatrjevali, da Pariza kljub vsem svojim lepotam ne bodo tako hitro videli. Videl sem tudi par hotelskih računov in na njih postavke, ki so prav svojevrstne in jih za svojo osebo ne bi brez daljnega akceptiral. Zdi se, da so v nekaterih naših krajih koncipirali tujske račune po pariških vzorcih, kar bi bilo v interesu vseh in vsakega prav gotovo upustiti.

Voznja do Švice je minila še tekom noči in zjutraj smo mogli videti le še Alzacijo, ki je res lepa. V Baslu nekaj postanka, ravno toliko, da moreš ugotoviti razliko med francoskim in švicarskim frankom in že brzimo proti Zürichu in mimo jezera enakega imena ter Wallenseeja proti Buchsu, kjer je zopet carinska revizija, prav hitra, nato preko Bludenza, Arlberškega prelaza, Inomosta proti Schwarzach, kjer je malo počitka — samo štiri ure. Za ta čas se zatečemo v kino, kjer ravno dajejo Ben Hurja. Po neprespani noči in ob spremljevanju razglašene klavirja se na trdem stolu iz mehkega lesa tudi zaspi in tako pride čas, da končno — zadnjič — presedemo. Proti jutru smo v Beljaku, nedolgo zatem na Jesenicah in eto — Ljubljana in s tem konec moje poti. Do prihodnje.

Trgovina.

Za poglobitev trgovskih stikov s Smirno. V Smirni se vrši od 4. septembra do 25. septembra 4. l. razstava in velesejem, ki bi nudila tudi našim izvoznikom ugodne prilike za navezovanje novih in poglobitev že obstoječih trgovskih stikov s Smirno. Po poročilu pooblaščenega trgovinskega agenta kraljevine SHS v Carigradu nudi Smirna za naše izvozne predmete ugodna tržišča. Zlasti bi se dalo tam dobro plasirati: cement, stavbni les, drva za gorivo, opeka, kamenite plošče, kamen za mline, papir, emailirana posoda itd.

Ljubljanska borza.

Tečaj 21. maja 1928	Povpr. sevanje Din	Ponudba Din
DEVIZE:		
Amsterdam 1 h. gold.	22.90	22.96
Berlin 1 M.	13.5825	13.6125
Bruselj 1 belga	9.9195	7.9495
Budimpešta 1 pengő	—	9.9265
Curih 100 fr.	1093.50	1096.50
Dunaj 1 šiling	7.98	8.01
London 1 funt	277.04	277.84
Newyork 1 dolar	56.72	56.92
Pariz 100 fr.	222.70	224.70
Praga 100 kron	167.97	168.77
Trst 100 lir	298.25	300.25

POSILJANJE DENARJA V INOZEMSTVO POTOM POŠTNE HRANILNICE.

Od 1. maja t. l. dalje se lahko pošilja denar (do 3000 Din mesečno) v inozemstvo potom poštne hranilnice direktno in brez vsakih formalnosti. Lastniki čekovnih računov pri poštni hranilnici naročajo virmanska nakazila in izplačila v gotovini z »nalogi za izplačilo« (obrazec št. 110) za Madjarsko, Avstrijo, Češkoslovaško, Švico in Italijo. (Za Madjarsko so zaenkrat dovoljena samo virmanska nakazila). Za ostale države v Evropi se bodo naloge izvrševali preko Italije ali Švice. Na isti način se denar lahko nakazuje potom poštne hranilnice tudi v Zedinjene države Severne Amerike in Kanado. Za take naloge (za virmane in izplačila v inozemstvo) do 3000 Din mesečno ni treba nobenega specialnega dovoljenja od generalnega inspektorata ministrstva financ. Čekovni račun pri poštni hranilnici si lahko otvori vsaka fizična in pravna oseba ali ustanova. Navodila in pojasnila dajejo brezplačno generalna direkcija poštne hranilnice v Beogradu in njene podružnice v Ljubljani, Zagrebu, Sarajevu in Skoplju.

VIII. Ljubljanski velesejem.

Automobilska razstava na letošnjem Ljubljanskem velesejmu od 2. do 11. junija bo zelo zanimiva. Pravzaprav v Ljubljani še nismo imeli take obsežne razstave, kajti na predstojajočo bo razstavljenih preko 200 avtomobilov in motociklov. Zastopane bodo sledeče znamke: Ford, Chevrolet, Oldsmobile, Austro Daimler, Ariel, Steyr, Renault, B. M. W. Rudge, Whitworth, Harley-Davidson, Wanderer, B. S. A., Willys-Overland, Fiat, Tatras, Rex Acme, Adler, Terrot, Douglas, Brennabor.

Majniški izleti šolske mladine. Lep in poučen majniški izlet je za šolsko mladino gotovo obisk Ljubljanskega velesejma, ki se vrši od 2. do 11. junija. — Velesejska uprava nudi šolskim vodstvom posebne ugodnosti pri vstopnini. Prijave naj se pošiljajo na ravnateljstvo velesejma v Ljubljani.

Prispevajte v fond za Akademijo znanosti in umetnosti in za Narodno galerijo v Ljubljani!

Češkoslovaški cariniki v Ljubljani. V nedeljo ob 13.53 so prispeli s potniškim vlakom iz Zagreba češkoslovaški cariniki v Ljubljano. Ljubljanski cariniki in občinstvo, ki je bilo o njihovem prihodu obveščeno, so priredili gostom prisrčen sprejem. Na kolodvoru so bili zbrani tudi predstavniki oblasti. Ko se je vlak ustavil in so gostje izstopili, jim je množica priredila viharne ovacije. Goste je pozdravil v imenu oblastnega pododboru carinskih uradnikov predsednik g. Polak, v imenu mesta direktor g. dr. Zarnik, železniški načelnik Vargazon in konzul dr. Resl. Godba je zaigrala češkoslovaško himno »Kde domov muje«, nato se je pa v imenu udruženja češkoslovaških carinikov zahvalil g. Jaroslav Branclovsky. Po oficijelnem sprejemu je zaigrala godba našo himno, nato se je pa začel pomikati slavnostni sprevod z železničarsko godbo na čelu v mesto pred hotel Slon, kjer so se nastanili gostje. Popoldne so si ogledali mesto in njega zanimivosti, zvečer pa je bil v Zvezdi slavnosten banket. Na banketu je goste v imenu naših carinikov pozdravil g. Polak, v imenu velikega župana vladni svetnik g. Mencinger, v imenu oblastnega odbora dr. Adlešič, v imenu mestne občine dr. Zarnik, v imenu trgovske

Ivan Hribar:

Moji spomini.

Da mi je Lego s svojim delovanjem na pol poti prišel nasproti in mi prinesel neocenljivo pomoč, mi je bilo jasno. Saj je z njim ustvarjena bila možnost za nazorno vzgojo slovenskega naroda, po kateri naj bi se bil pripeljal iz začaranega risa pretiranega občudovanja nemške kulture in veljave nemškega jezika. Prišel je čas za osobne stike med Čehi in Slovenci, za katerimi naj bi bili prišli stiki med Rusi in Slovenci.

Leta 1885. dozidano je bilo češko narodno gledališče. Z vseh strani iz Češke in Moravske vozili so v Prago posebni vlaki obiskovalce predstav v novi Talijin hram, ki si ga je bil postavil ves narod z občudovanja vredno požrtvovalnostjo. Da Praga zna svoje goste navduševati za narodno stvar, vedel sem od preje; popisi o genljivih prizorih, ki so se odigrali ob obiskih v narodnem gledališču, pa so me poučili, da takega navdušenja v Pragi doslej še ni bilo. Zamislil sem si zato izlet Slovencev v Prago. Po dovršenih predpripravih in po primerni agitaciji v »Slovanu« in »Slovenskem Narodu« odpeljala se je dne 14. avgusta 1885. iz vse Slovenije v zlato Prago številna družba rodoljubov vseh stanov. Sprejemi, ki so jih bili deležni na postajah od Češke Třebove počeni pa do Prage in vse to, kar so na cilju svojega potovanja videli in doživeli, napravili so nanje mogočen in neizbrisen utis. Videli so spotoma Dunaj in ga občudovali, a lepota Prage in prisrčnost njenega prebivalstva sta zabrisala dunajske vtise in v njihova srca se je vselil ponos, da so člani velike slovanske rodbine.

S tem izletom je bil poleg tega položen temelj kasnejšim stalnim vzajemnim stikom Slovencev s Čehi in obratno. Koj leta 1887. so nam bratje Čehi vrnili obisk v naši domovini. Leto kasneje so v izredno obilnem številu prihiteli na petindvajsetletnico »Ljubljanskega Sokola«, leta 1889. privozil je v Slovenijo drugi češki vlak. Leta 1899. je arhitekt Vratislav Pavlovsky priredil skupen izlet čeških turistov k nam. Stiki med Slovenci in Čehi postajali so po tem prak-

75

tičnem zblizevanju od dne do dne tesnejši in odražati se je to jelo tudi v politiki, kjer smo kmalu postali najiskrenejši zavezniki.

To vzajemno približevanje imelo je pa še drugo jako važno posledico. Naši dijaki — ki so do tedaj bili poznali samo graško in dunajsko vseučilišče — jeli so se zanimati za praško. Od leta do leta odhajalo jih je več v zlato Prago na nauke. In vračali so se od ondot — prepojeni s slovanskim duhom in zadojeni s slovansko svestjo — kot novi poborniki za vzajemno kulturno in politično delovanje obeh narodov.

Vsesplošno je znano, da je ideja slovanske skupnosti imela svojo zibelko med češkim narodom. V oni dobi, ko je za Rusijo bilo še pravoslavje najelementarnejša gibajoča sila, zavedali so se veliki duhovi češkega naroda že, da je za Slovanstvo narodnostno vprašanje nerazumno važnejše od verskega. Jan Kolár, Dobrovský, Šafařík in njegovi tovariši so slovansko apostolstvo ustvarili; njihovi mnogoštevilni učenci ga učili, dokler ni objel vsega naroda. Iz Čehije šele je prešlo novo učenje v Rusijo, kjer je pač moglo biti postavljeno na širji temelji, kjer pa zaradi takratne kulturne zaostalosti narodovih mas ni moglo zavzeti takih dimenzij, ko v svoji domovini. Vendar pa se ga je oklenilo lepo število mislecev, takozvanih »slavjanofilov«, kar je naposled privedlo tako daleč, da se je v dobi novoslovanskih »sovjščanij« leta 1908. ruska zunanja politika že gibala v vseslovanski narodnostni smeri.

V Avstriji nam Slovanom seveda ni bilo z rožicami postlano. Država nas je pri vsem našem — še celo kulturnem — delu ovirala. Da je te ovire stopnjevala, kjer je šlo za naše težnje po skupnem delu, je potemtakem pač umevno. A bratje Čehi se kot praktični politiki tega niso plašili. Čim večji odpor vlade, tem bolj jih je to vzpodbujalo. Vedno nova sredstva izmišljali so si za medsebojno približevanje slovanskih narodov. Eno teh sredstev so bili tudi slovanski časniškarski shodi. Inicijativa zanje izšla je leta 1897. Leto nato vršil se je prvi shod v Pragi o priliki, ko so polagali temeljni kamen za spomenik Františku Palackému. Tistokrat je moje ime v slovanskem svetu, zlasti pa v češkem narodu imelo že tako dober

zvok, da se je sklicatelj shoda samo po sebi umevno zdelo, da mu predsedujem jaz.

Res sem bil soglasno izvoljen. Predsedovanje pa ni bilo lahko. Pokazalo se je namreč nasprotja med Poljaki in Rusi na eni strani ter Hrvatji in Srbi na drugi strani. V teku razprave se je zdajinzdaj zdelo, da pride do preloma in da se shod razide brez uspeha. Vendar se mi je s previdnim vodstvom razprav, pri katerem sem se posluževal materinega jezika vsakega govornika, posrečilo protivja izgladiti. Shod se je končal s polnim uspehom in njega udeleženci so se razšli kot dobri prijatelji.

Ko se mi je pripravljali odbor po končanem shodu zahvaljeval, dejal mi je njega predsednik Josef Holeček, da je odslej samo po sebi umevno, da bom predsedoval vsem slovanskim novinarškim shodom, katerih se udeležim. Res sem potem predsedoval slovanskim časniškarskim shodom v Opatiji dne 14. maja 1905 in v Ljubljani leta 1908. Predsedstvo »Sjezdu slovanskih novinarů v Praze« pa mi je dne 28. junija 1898. poslalo zahvalno pismo, v katerem poleg drugega pravi:

V učte podepsane poizdatelstvo sjezdu slovanských novinarův v Praze pokládá za svou první povinnost, svůj nejvřelejší dík Vám vysloviti za ochotu, s jakouž Jste se uvolil našemu sjezdu předsedati a za důstojný a zároveň energický způsob, jímž Jste porady jeho řídil. Není lichocením tvrdíme-li, že jedině Vaše obezřetné a vzorné parlamentární řízení umožnilo úplný zdar sjezdu, jehož obtíže a nebezpečí teprve dnes plně cítíme a vidíme, když jsme je vzácným přispěním Vaším tak šťastně překonali! (Sposhljivo podpisano) prirediteljstvo shoda slovanských časnikarjev v Pragi smatra za svojo prvo dolžnost, da se Vam najtopleje zahvali na prijaznost, s katero ste bili pripravljani predsedati našemu shodu, kakor tudi za dostojen in ob enem energičen način, s katerim ste vodili njegove razprave. Ne laskamo se Vam, ako pravimo, da je edino Vaše spretno in vzorno parlamentarno vodstvo omogočilo popoln uspeh shoda, čegar težki položaj in nevarnosti še le danes polno občutimo in vidimo, ko smo jih z dragoceno Vašo pomočjo tako srečno premagali.)

(Dalje prihodajš.)

zbornice dr. Pless, v imenu Češkoslovaško-jugoslovanske lige g. Juvan in v imenu Češke obce g. Čermak. Govorila sta tudi češkoslovaški generalni konzul v Beogradu g. Pospisil in ljubljanski konzul g. dr. Resl. Izrečenih je bilo še mnogo napitnic in zdravic, nato se je pa razvila animirana zabava, pri kateri sta sodelovala železničarska godba in Kozinov kvartet, ki je žel za svoja izvajanja splošno priznanje. Danes dopoldne so si gostje ogledali zbornico TOI. V imenu odsotnega predsednika jih je pozdravil tajnik dr. Pless. Gostje so si ogledali palačo in se divili umetnosti našega mojstra Plečnika, ki ga tudi Čehi dobro poznajo. Iz zbornice so odšli v vinarno Bolaffio in sinovi v Šiško, kjer jih je pozdravil solastnik tvrdke g. Bolaffio. Tvrdka jim je priredila zakusko. Ob 11.45 so se gostje odpeljali na Gorenjsko, da si ogledajo naš Bled, ter so zvečer preko Jesenic nadaljevali pot v svojo domovino.

NAČRT NOVEGA VINSKEGA ZAKONA.

Ministrstvo za kmetijstvo in vode je te dni izdelalo načrt vinskega zakona, ki določa v glavnem naslednje:

Pod imenom vino je dovoljeno hraniti, staviti v promet ali prodajati samo ono pijačo, ki je proizvod alkoholnega vrenja mošta od svežega grozdja. Kot kaznjiva se smatrajo vsa ona dejanja pri predelovanju grozdja v vino, ki imajo namen, da se v svrhu prevare kupca menja naravno stanje vina ali pa, da se prikrije njegove napake. — Dopustne so naslednje manipulacije z moštom in vinom: a) Vsa kletarska dela, pri katerih se vinu ne doda nikak stvarni material (pretakanje, filtriranje, segrevanje, zračenje, koncentriranje in slično ter mešanje različnih vin in moštov); b) v mejah in na način določen v pravilniku za izvrševanje tega zakona oddajanje naslednjih sredstev: 1. žveplena dvokisa, 2. kalcijevega karbonata, 3. vinske in citronove kislina, 4. tanina, 5. sredstev za čiščenje, 6. živalskega ali lesnega oglja, 7. čistega oglja, 8. ogljikovega dvokisa, 9. selekcioniranega vinskega kvasa in 10. specialnih enoloških preparatov, katerih uporaba je po prehodni analizi in preizkušnji dovoljena s strani ministrstva za kmetijstvo. — Prepovedano je spreminjati črna vina v bela, dočim je dovoljeno vzeti barvo pri rdečih vinih. Vporaba alkohola je dovoljena samo pri čiščenju vinskih sodov, za konserviranje gotovih sredstev, za bistrenje vina, kakor tudi za konserviranje specialnih vin v mejah, ki bodo predpisane s pravilnikom. — Kadar je letina slaba, bo izjemno dovoljeno dodajanje čistega sladkorja moštu, toda le v ta namen, da dobi vino normalno sladkost. V takih primerih bo dopustno dodajanje sladkor-

ja do največ treh kilogramov na 100 kg mošta. Istočasno dodajanje sladkorja in vode pri konserviranju vina (petiotiranje) je prepovedano. — Prepovedano je dodajati vinu sredstva, ki niso gori imenovana. Prav tako je prepovedano dajati nasvete, sestavljati tiskana navodila za uporabo takih sredstev ter oglaševati in priporočati trdke, ki prodajajo taka sredstva. Prepovedano je prodajati preparate, ki so izključno namenjeni ponarejanju vina. — Prepovedano je pod imenom vino ali mošt prodajati tako vino in tak mošt, ki zaradi bolezni vsebuje več kakor 2 grama izhlapljivih kislin (kis in drugo). — Vinogradnikom je dovoljeno, da smejo od svežih tropin delati petiot, toda samo s prilivanjem čiste vode in za domačo potrebo. Količina dodane vode ne sme biti večja od $\frac{1}{4}$ mošta, ki je bil iztisnjen iz dotične količine tropin. Enkrat uporabljenim tropinam se ne sme v drugič dodajati voda v svrhu proizvajanja petiota. Skupna količina petiota ne sme biti večja kakor enoletna potreba za dotično rodbino, v nobenem slučaju pa ne večja kakor 20 hl. Petiot se ne sme spravljati v kleti, kjer se spravlja vino. Vinski trgovci in oni, ki imajo pravico točiti vina, čeprav so istočasno vinogradniki, ne smejo držati v svojih lokalih ali kletah nikakega petiota. — Zakon vsebuje dalje pogoje, pod katerimi je dovoljeno spravljanje in prodajanje sadnih vin, specialnih vin in vin od samorodne trte, dalje odredbe, ki se nanašajo na vinske destilate, tropine in vinski kis. Trganje grozdja za proizvajanje vina prej nego je dovoljeno od pristojnih oblastev je prepovedano. — Zaradi izvajanja zakona in kontrole bo v kmetijskem ministrstvu ustanovljen posebni odsek, za kontrolno službo v raznih rajonih pa bodo postavljeni vinarski nadzorniki s pomočniki. — Kontrolni organi bodo imeli vsak čas prost vstop v kleti, delavnice, prodajalne in obratovališča, če obstoja sum, tudi ponoči, da se tam krši zakon. Zakon točno določa način postopanja in predvideva stroge kazni. V državnih laboratorijih in kmetijskih postajah se bo vršila analiza osumljenega vina. Ustanovljene bodo tudi specialne postaje za analizo vina, kakor tudi strokovni odbori za ocenjevanje vina. Kazni znašajo do 5 mesecev zapore in 50 Din denarne globe. Iz sredstev, ki se bodo zbrala iz teh denarnih glob, bo osnovan poseben fond za pospeševanje vinogradništva.

RAZNO.

Stalna higijenska razstava na velesojmu v Ljubljani, preurejena in znatno izpopolnjena, se odprla letos v soboto, dne 2. junija. Razstava obsega preko 700 slik, fotografij, preparatov, modelov in

nazoril, nanašajočih se na vsa polja higijene. Temelj celi razstavi tvorita oseben in stanovanjska higijena, kjer so iznazorjeni razni nauki in pravila tako, da jih mora na prvi pogled razumeti tudi maloizobražen človek. Smisel razstave je ta, da skušamo vsakemu posamezniku pokazati pot k cilju, ki ga ima človeško telo na tej zemlji: Živeti čim boljše, čim lepše, čim srečnejše in čim daljše. V dosego tega cilja nam je potrebno še mnogo znanja o ohranjenju zdravja in o preprečevanju bolezni splošno po vaseh in mestih. Z eno besedo, bolehamo vsled neznanja in malobrižnosti. V stalni higijenski razstavi so nakopičeni neprecenljivi zakladi, do katerih ima vsakdo pristop. Tukaj nabrano znanje se bo mnogobrojno obrestovalo. Od ustanovitve 15. avgusta 1925 do jeseni 1927, je razstavo posetilo nad 100.000 oseb, med njimi tudi Njegovo Veličanstvo kralj Aleksander, več državnikov in nekaj zdravstvenih prvakov inozemstva. Splošno se je izražalo zadovoljstvo nad to institucijo. — Razstava obsega po vrsti nastopne oddelke: Anatomija - Trahom, živila, dečja nega, desinfekcija, asanacija, stanovanjska higijena, higijena žene, osebna higijena, spolne bolezni, higijena v okolici hiše, higijena v hiši, nalezljive bolezni, obrtna higijena, šolska higijena, bolniška soba, jetika, prva pomoč, alkoholizem, tobak. — V oddelku za spolne bolezni in higijena žene, je neodraslim vstop zabranjen. Vrtar razstave sprejema tudi naročnike na edini slovenski zdravstveni list »Zdravje«. Revija je pisana zelo poljubno, izhaja mesečno na 24 straneh in stane celoletno 30 dinarjev.

Tujsko prometni Vestnik za Slovenijo. Zveza za tujski promet v Sloveniji je na svoji glavni skupščini dne 20. aprila t. l. enoglasno sklenila ustanoviti skupno s Tujsko-prometno zvezo za mariborsko oblast svoj »Tujsko-prometni Vestnik za Slovenijo«. Ta vestnik bo reprezentiral celokupni tujski promet Slovenije, opozarjal bo ves svet na krasote naše slovenske zemlje in njegov glavni cilj bo podpirati tujsko prometne organizacije v njih stremljenju; potom tujskega prometa dvigniti gospodarstvo Slovenije. — Vestnik bo bogato ilustriran, nudil inostranstvu vsa pojasnila o prilikah naše zemlje, posameznih zdravilišč in letovišč ter bo obenem kot prilogo prinašal imena vseh tujcev v naših tujsko-prometnih krajih in nam na ta način služil obenem in svrhu točne statistike, ki nam je neobhodno potrebna. Nadomestil nam bo drago reklamo v inostranstvu, ker se bo pošiljal v različnih jezikih brezplačno vsem tujsko-prometnim organizacijam v tu- in inozemstvu in bo ležal na razpolago čitačji publiki v vseh večjih hotelih in kavarnah. Podjetja, ki bi želela inserirati v Vestniku, naj pošljejo besedilo inserata vsaj do 25. maja t. l. Zvezi za tujski promet v Sloveniji, Ljubljana, palača Ljubljanski kreditne banke.

DOBAVA, PRODAJA.

Dobave. Direkcija državnih železnice, gradbeno odelenje v Ljubljani sprejema do 25. maja t. l. ponudbe glede dobave 15.000 kg portland-cementa. (Pogoji so na vpogled pri omenjenem odelenju). — Direkcija državnega rudnika v Brezi sprejema do 30. maja t. l. ponudbe glede dobave 250 m³ jamskega lesa. — Direkcija državnih rudarskih poduzeća v Sarajevu sprejema do 31. maja t. l. ponudbe glede dobave 30.000 kg riževe slame. — Direkcija državne železare Vares-Majdan sprejema do 8. junija t. l. ponudbe glede dobave 4000 kg svinjske masti. — Komanda pomorskega arzenala v Tivtu sprejema ponudbe dobave signalnih raket in belih signalnih luči. — Vršile se bodo naslednje ofertalne licitacije: Dne 2. junija t. l. pri ministrstvu vojske in mornarice, ekonomsko odelenje v Beogradu glede dobave 500 komadov vagonskih plaht. — Dne 8. junija t. l. pri ministrstvu vojske in mornarice, odelenje za mornarico v Zemunu glede dobave vijakov, zakovic in žebeljev ter glede dobave električnega, drogerijskega in raznega kovinskega materiala. — Dne 8. junija t. l. pri Direkciji državnih železnic v Sarajevu glede oddaje kolodvorske restavracije v Zenici v zakup.

Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani interesantom na vpogled.

* SALDA-KONTE *

STRACE - JOURNALE

ŠOLSKÉ ZVEZKE, MAPE

ODJEMALNE KNJIŽICE

RISALNE BLOKE ITD.

nudi po izredno nizkih cenah

KNJIGOVEZNICA

K. T. D.

V LJUBLJANI

KOPITARJEVA ULICA 6

II. NADSTROPJE.

Trgovci!

SUPERIOR ADRIA OIL

Je najboljšje namizno olje.

Stalne v zalogi v veletrgovinah v Ljubljani.

Zastopnik:

L. Schuster, Ljubljana

Telefon 2649.

VINOCE

tovarna

vinskega kisa, d. z o. z., Ljubljana

nudi najfinejši in najokusnejši namizni kis iz pristnega vina.

Tehnično in higijenično najmoderneje urejena kisarna v Jugoslaviji.

Pisarna:

Ljubljana, Dunajska cesta 1a, II. nadstr.

Zahtevajte ponudbo!

LIKERJE

Medicinalni Cognac, Jajčni-Cognac, Rum, Jamalka-Rum, Pelinkovec, Silfveko, Tropinovec, Sadjevec, Brinjevec, Vermul-vino, Malinovec in neoslajeni Malinov sok (Succus), Rumosol in Špirit, v najboljši kakovosti in po najnižji ceni priporočamo.

„ALKO“

družba z o. z. **LJUBLJANA, Kolizej.**

VELETRGOVINA

kolonijalne in špecerijske robe

IVAN JELAČIN

LJUBLJANA

Zaloga sveže prazne kave, mletih zrn in rudarske vode.

Točna in solidna posredništvo!

Zahtevajte cenik!

TISKARNA MERKUR LJUBLJANA

TRG.-IND. D. D. GREGORČIČEVA 23

Se priporoča za tisk vseh trgovskih, obrtnih, industrijskih in uradnih tiskovin. * Tiska časopise, knjige, brošure, cenike, tabele, vabila, lepake, poselnice itd. * LASTNA KNJIGOVEZNICA. * TELEFON. št. 2532.